

Stanovisko České společnosti paliativní medicíny ČLS JEP k aktuálnímu znění návrhu novely zákona o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování senátorky Věry Procházkové

Česká společnost paliativní medicíny České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně (ČSPM ČLS JEP) považuje problematiku rozhodování o péči v závěru života za **oblast zásadního významu pro celý zdravotnický systém, pacienty i jejich blízké. ČSPM ČLS JEP upozorňuje, že tato problematika není výlučně otázkou odbornosti paliativní medicíny, ale týká se širokého spektra klinických oborů. Z tohoto důvodu považuje ČSPM ČLS JEP za zcela nezbytné, aby legislativní úprava v této oblasti vznikala na základě širší odborné diskuse a konsenzu relevantních lékařských, právních a etických odborností.**

1. Rozvoj a dostupnost paliativní péče nejsou tímto návrhem nijak zajištěny.

Návrh novely zákona žádným způsobem nezajišťuje dostupnost specializované ani obecné paliativní péče, ani nepřináší opatření, která by k tomu vedla.

Opakovaně deklarujeme, že legislativní úpravy specificky zaměřené na poskytování, zajištění dostupnosti a rozvoj paliativní péče, by měly systematicky navazovat na Strategii rozvoje paliativní péče v České republice, která je v současné době připravována na MZ ČR.

2. Terminologická a obsahová nejasnost až chaotičnost ustanovení může významně prohloubit nejistotu ohledně správného procesu rozhodování o péči v závěru života.

Formulace týkající se rozhodování o léčbě v závěru života nejsou dostatečně srozumitelné ani metodicky návodné a mohou v klinické praxi vést k zásadním interpretačním nejasnostem.

Za problematické považuje zejména používání pojmu „nepřiměřená léčba“, který je v návrhu užíván nejednotně a v některých pasážích zaměňován s významem „marná léčba“, stejně jako obsahové překryvy nebo rozdíly konceptů cíle péče,

přiměřenosti péče, nejlepšího zájmu nemocného, formulování plánů péče a jejich zajišťování.

Absence jasné terminologické struktury může vést k nejasnostem v rozlišování mezi medicínským rozhodnutím založeným na odborném posouzení indikace léčby a rozhodnutím pacienta či jeho zástupců vycházejícím z jeho hodnot a preferencí v rámci procesu sdíleného rozhodování nebo dokonce uplatněním principu nejlepšího zájmu.

3. Proces rozhodování při neshodě nese riziko rozhodovací paralýzy napříč systémem zdravotní péče, a to i s ohledem na aktuální klinickou praxi a soudní praxi.

Formulace týkající se procesu rozhodování při neshodě, ustanovení upravující povinnost konzultace s ošetřujícím týmem a současně s lékařem, který není členem ošetřujícího týmu, vágní, resp. nejednoznačné formulace o rozumnosti či těžké překonatelnosti zvyšují rozhodovací nejistotu. Současně jednotlivá ustanovení upravující nepřiměřenou péči nejsou plně konzistentní v tom, kdo a za jakých okolností určuje nepřiměřenost léčby.

4. Konkrétní medicínské postupy, jako v návrhu např. zmíněná kontinuální hluboká sedace (jedna z forem tzv. paliativní sedace), není relevantní definovat zákonnou normou. Náležitě poskytování léčby a péče je formulováno v odborných doporučeních.

ČSPM ČLS JEP nepovažuje za vhodné, aby právní předpis upravoval konkrétní medicínské intervence, jako je například paliativní sedace. Tyto postupy jsou standardně definovány prostřednictvím odborných doporučených postupů a klinických standardů, které umožňují jejich průběžnou aktualizaci v souladu s vývojem medicínského poznání. V případě paliativní sedace navíc formulace uvedené v návrhu neodpovídají současným odborným doporučeným postupům.

Závěr

ČSPM ČLS JEP opět deklaruje svou připravenost aktivně se zapojit do další odborné diskuse o legislativním rámci péče o pacienty v závěru života a přispět k formulaci takové právní úpravy, která bude respektovat klinickou realitu, etické principy medicíny i potřeby pacientů a jejich blízkých.

23. 3. 2026

2/3

MUDr. Ondřej Kopecký, MHA

předseda České společnosti paliativní medicíny ČLS JEP

MUDr. Mahulena Exnerová

místopředsedkyně České společnosti paliativní medicíny ČLS JEP a předsedkyně rady Sekce dětské paliativní péče České společnosti paliativní medicíny ČLS JEP

MUDr. Ondřej Sláma, Ph.D.

místopředseda České společnosti paliativní medicíny ČLS JEP

